

6.3 Ρόλοι, αντιλήψεις και παραδοχές εκπαιδευτικών και μαθητών αναφορικά με το γνωστικό αντικείμενο και υπό το πρίσμα των Τ.Π.Ε.

Οι στάσεις των εκπαιδευτικών απέναντι στις Τ.Π.Ε.

Η διεθνής εμπειρία αναφέρει ότι οι στάσεις των εκπαιδευτικών απέναντι στις Τ.Π.Ε. ποικίλει. Παρ' όλα αυτά οι εκπαιδευτικοί είναι γενικά δυναμικοί σε σχέση με την αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. στην εκπαιδευτική διαδικασία, με την πλειοψηφία να θέλει να αναπτύξει δεξιότητες και γνώσεις για την ανάπτυξη των εργαλείων και εφαρμογών των νέων τεχνολογιών στην εκπαιδευτική διαδικασία. Μέσα από ανάλογη εκπαίδευση σε θέματα τέτοια οι εκπαιδευτικοί είναι δυνατόν να ξεπεράσουν τις όποιες αντιρρήσεις, προκαταλήψεις και στερεότυπα σχετικά με τις αρνητικές αντιλήψεις για το ρόλο των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να βασιστούν στην εκπαίδευση για να άρουν την όποια δυσπιστία έχουν σχετικά με το θέμα αυτό, ακολουθώντας προγράμματα ανάλογης και επιμόρφωσης, συνδυάζοντας την ποιότητα της εκπαιδευτικής διαδικασίας, μέσα από την εμπράγματη εμπειρία (hands-on experience), τη βοήθεια και τη σωστή καθοδήγηση, αλλά και τις ευκαιρίες για συνεργασία με τους συναδέλφους, αξιοποιώντας κοινότητες πρακτικής (communities of practice).

Σε έρευνες επισημαίνεται δε ότι οι εκπαιδευτικοί χρειάζονται τις ευκαιρίες, το χρόνο και την υποστήριξη, ώστε να μπορούν να δουν και να αποκομίσουν το μέγιστο όφελος από την εκπαίδευση αυτή.

Ως εκπαιδευτικοί θα πρέπει να γνωρίζουμε μια ευρύτερη σειρά των Τ.Π.Ε. πέρα από αυτές που χρησιμοποιούμε προς το παρόν, αφού χωρίς τη συνειδητοποίηση αυτή, πολλοί ενδεχομένως αισθανόμαστε ότι δεν μπορούμε να παρακολουθήσουμε ή να αξιολογήσουμε τις εξελικτικές ανάγκες των Τ.Π.Ε. στην εκπαίδευση. Η συνειδητοποίηση αυτή θα βοηθήσει στην αξιοποίηση των τεχνικών δεξιοτήτων, των γνώσεων και τη χρησιμοποίηση των διαθέσιμων πόρων των Τ.Π.Ε., ώστε να δημιουργηθεί η δυνατότητα εφαρμογής τους στα καθημερινά προγράμματα σπουδών.

Η αλλαγή των στάσεων στην εκπαιδευτική διαδικασία σημαίνει αλλαγή της αντίληψης και του τρόπου σύμφωνα με τον οποίο η μάθηση λαμβάνει χώρα. Είναι ανάγκη να διαφοροποιήσουμε την άποψη της απλής μετάδοσης της γνώσης από τον εκπαιδευτικό στον μαθητή.

- Η μάθηση μετατοπίζεται από την αλλαγή της γνώσης, στην τροποποίηση των πεποιθήσεων και των ενδιαφερόντων των εκπαιδευομένων.
- Το νέο μαθησιακό περιβάλλον
 - ✓ αναγνωρίζει και εκτιμά τις ιδέες και τα συναισθήματα που οι εκπαιδευόμενοι διαθέτουν.
 - ✓ θα πρέπει να αναγνωρίζει τη δύναμη των μηνυμάτων και τη διαμόρφωση του πλαισίου και των συνθηκών στη διαμόρφωση της κατανόησης.
 - ✓ υποστηρίζει ότι δεν υπάρχει μία και μοναδική άποψη ή κατανόηση σε σχέση με τις σύνθετες έννοιες, και ότι αυτές οι ανταγωνιστικές απόψεις είναι αντάξιες της εξερεύνησης.
 - ✓ προϋποθέτει ότι οι βαθιές αλλαγές στην κατανόηση του προς μάθηση περιεχομένου προέρχονται από την κοινωνική, πολιτιστική, γνωστική υποδομή και τα κίνητρα των εκπαιδευομένων.
 - ✓ ανταποκρίνεται στις σύγχρονες απαιτήσεις της μάθησης και των αναγκών των εκπαιδευομένων στο σημερινό μεταβιομηχανικό κόσμο.

Στάσεις, δεξιότητες και εκπαίδευση των εκπαιδευτικών

Με βάση τη διεθνή βιβλιογραφία οι στάσεις των εκπαιδευτικών απέναντι στις Τ.Π.Ε. χαρακτηρίζονται από θετική ή αρνητική τοποθέτηση. Οι διαφορετικές αυτές τοποθετήσεις σχετίζονται με τα επίπεδα της χρήσης των Τ.Π.Ε. στην εκπαιδευτική διαδικασία. Για παράδειγμα, οι εκπαιδευτικοί που τείνουν να

προσδιορίσουν τον εαυτό τους μέσα από τα θετικά οφέλη σε σχέση με την τεχνολογία στο χώρο της εργασίας τους, στη μάθηση και την εμπλοκή των μαθητών τους, τείνουν να αξιοποιούν περισσότερο τα εργαλεία και τις εφαρμογές της.

Οι εκπαιδευτικοί αυτοί θεωρούν ότι:

- ✓ η εργασία τους γίνεται ευκολότερη, κερδίζουν χρόνο, βελτιώνουν την επικοινωνία με τους συναδέλφους και τους μαθητές τους, βρίσκουν και αξιοποιούν περισσότερες πληροφορίες ή διαχειρίζονται τις πληροφορίες αυτές αποτελεσματικότερα.
- ✓ οι μαθητές τους μπορούν να ενθαρρύνονται για συνεργασία, να τους παρέχεται περισσότερη βοήθεια για την απόκτηση της νέας γνώσης, να κινητοποιούνται περισσότερο για μάθηση αναπτύσσοντας κίνητρα και ένα βαθμό εμπιστοσύνης στον εαυτό τους κ.λπ.

Εκείνοι που τείνουν να χρησιμοποιήσουν τις Τ.Π.Ε. λιγότερο, φαίνεται να εκδηλώνουν ανησυχίες, που αναφέρονται στην μειωμένη αντιστάθμιση πιθανών οφελών από τη χρήση των νέων τεχνολογιών στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Αντιμετωπίστε θετικά:

- ✚ τεχνικές δεξιότητες για τη διαχείριση της γνώσης, τη χρήση και αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. (technical skills and knowledge, software packages: database, spreadsheet, ICT resources: fax, e-mail, internet κ.α.)
- ✚ εφαρμογές των Τ.Π.Ε. μέσα από τη διδασκαλία δεξιοτήτων και ενσωμάτωσης των Τ.Π.Ε. στην εκπαιδευτική διαδικασία (teaching ICT skills).
 - γενικής φύσης εφαρμογές (video conferencing, ease of communication),
 - παιδαγωγικής-διδασκτικής (pedagogical) για παράδειγμα ICT in mathematics, communities of practice, educational scenarios, educational software κ.α.
- ✚ διαχείρισης (management)
 - γενικής φύσης, για παράδειγμα σε θέματα που αφορούν στις υποδομές του σχολείου: αλληλογραφία, διαμόρφωση πολιτικής και προσωπικής διαχείρισης κ.λπ. (monitor and update policies, update CV, time-saving, write letters).
 - διαχείρισης τάξης, για παράδειγμα οργάνωσης της τάξης, κατανομής των ρόλων μέσα από ανάλογα εργαλεία κ.λπ. (organising group work).